

DE BAUMANNSGROT EN DE BIELSGROT

IN HET

HARZGEBERGTE.

Is er een land, waar men overal de duidelijkste en ontegenzeggelijkste sporen van vroeger ondergane verwoestingen en aardbevingen aantreft, dan is dit zonder twijfel het Harzgebirge. Het *Radau*-dal, het *Bode*-dal met zijnen donderenden en schuimenden *Kessel* 1), met zijnen *Tanzplatz* en met zijne huiveringwekkende *Rosstrappe*, die zich in eene steil loodrechte rigting tot 700 voet boven de oppervlakte der rivier verheft, het *Ocker*-dal met zijne *Studentenklippe* en met zijne geitenruggen (*Ziegenrücke*), zijn even zoovele bewijzen, dat er hier in vorige eeuwen geweldige vulkanische uitbarstingen moeten hebben plaats gehad. En hieruit laat het zich ook eenigzins verklaren, hoe zulke ontzaggelijke granietblokken op en door elkander zijn gestapeld en geslingerd, zooals dit met den Duivelsmuur het geval is, en, tot op eene vreeselijke hoogte, tot boven op de hoogste bergtoppen zijn opgevoerd, waar zij door geene menschelijke krachten of hulpmiddelen ooit gebragt zouden kunnen zijn. Al de genoemde plaatsen behooren tot de meest woeste en romantische, tot de schoonste rots-tooneelen, waar de natuur zich in al hare naakte ruwheid, doch ook in al hare kracht en majesteit vertoont en openbaart; en het kon ook wel niet

1) De *Kessel* is de grootste waterval der Bode, en heeft haren naam (*Kessel*, ketel) verkregen van het oorverdoovend geraas, waarmede deze rivier, nadat zij geruimen tijd door eene kloof van steile, zeer hooge rotsen is voortgestroomd, hier niet meer dan twintig voeten breed, naar beneden stort. De reiziger, die den oorsprong der Bode tracht op te sporen, wordt hier door het ontoegankelijke gebergte en door de woeste natuur in zijnen togt gestuit, en alleen in strenge winters zou hij wellicht op het ijs nog iets verder kunnen doordringen. In den zomer van het jaar 1845 heb ik met eenige vrienden deze streken bezocht.

anders, of zij moesten door de bijgeloovigheid van vroegere tijden tot allerlei legenden aanleiding geven. De Harz heeft daarvan dan ook een grooten overvloed; maar het is hier de plaats niet om hierover uit te weiden.

Door deze vulkanische bewegingen zijn er vooruitstekende rot-
sen en diepe afgronden gevormd; hier zijn bergkloven ontstaan,
waardoor de eene of andere bruischende stroom zijn water voort-
jaagt en met eene onverwinbare kracht alles, wat slechts onder zijn
bereik komt, medesleept; ginds daarentegen zijn holen en spe-
lonken achter gebleven, waaronder de *Baumanns*- en *Bielsgrot* te
regt eenen wijdberoemden naam verworven hebben. Deze beide
grotten, welke volgens eenigen zelfs voor die van Antiparos niet
zouden behoeven onder te doen, liggen bij Rübeland in het Bode-
dal, de eerste aan den linker, de laatste aan den regter oever der
rivier. Men klimt langs een steil en smal voetpad naar de *Baumanns*-
grot, welke ongeveer 140 voet boven den bodem van het dal gelegen
is, en welke ingang met boschanemonen en klokjes (*Anemone pra-*
tensis en *Campanula conglomerata*) als het ware is omkransd; en
nadat de gids den reiziger een aangestoken berglampje¹⁾ heeft ter
hand gesteld, treedt hij de grot binnen. Deze bestaat eigenlijk uit
zeven hoofd-afdeelingen of eigenlijke grotten, en ligt even als de
Bielsgrot, geheel in eenen zwartachtigen, even als marmer geaderden
kalksteen (Porphyr?); het water, dat bestendig hierdoor henen sij-
pelt, heeft het koolzuur van den kalksteen opgelost, en daar het
weder in de grot verdampt, blijft er een nederslag achter, dat,
hard geworden zijnde, onder den naam van druipsteen of *stalacti-*
ten bekend is, en de allerzonderlingste en meest wonderbare ge-
daanten en figuren, b. v. leeuwen, hagedissen, druiven, enz. te
voorschijn roept; eene biddende non en een engeltje met vleugels
zijn in dit opzigt vooral opmerkenswaardig. Volgens *GOTTSCHALCK*²⁾
hebben de zeven grotten te zamen eene lengte van 758 voet, en
de grootste, het zoogenaamde voorportaal of de vestibule, heeft

1) De lamp, die door de bergwerkers wordt gebruikt.

2) *FR. GOTTSCHALCK, Taschenbuch für Reisende in dem Harz, Magdeburg*
1843, pag. 222.

eene hoogte van 31 voet. Eenigen meenen te weten, dat deze grot reeds in de 16^e eeuw bekend was, doch de aandacht nog weinig tot zich getrokken had, voor dat een bergwerker daarin noodlottig was omgekomen; anderen zeggen dat zij eerst in lateren tijd door een bergwerker is ontdekt, aan wien de ontdekking echter het leven kostte; doch alle komen daarin overeen, dat een zekere bergwerker, BAUMANN genaamd (naar wien de grot dan ook haren naam heeft ontvangen), het voornemen opvatte om ertsen te zoeken, op een' zijner togten verdwaalde, en nimmer weder het daglicht aanschouwde; volgens sommigen zou hij evenwel twee dagen en twee nachten hebben rond gedooled, tot dat hij eindelijk geheel uitgeput den ingang weder vond, maar spoedig aan de gevolgen der doorgestane vermoeijenissen bezweek. Dr. C. S. SCHWEITZER zegt in zijn *Reisehandbuch für dem Harz*, dat de geheele uitgestrektheid der grot zelfs nu nog niet bekend zou zijn; want in 1842 gelukte het eenen Amerikaan, door vier geleiders vergezeld, nog verder door te dringen en verscheidene nieuwe spelonken te ontdekken, doch na 24 uren moesten zij, uit gebrek aan olie voor de lampen, terug keeren, zonder dat zij evenwel nog het einde bereikt hadden. De grot kan zonder eenig gevaar bezocht worden, waartoe één of twee uren voldoende zijn. De lucht is er koel, maar verkwikkend.

De Bielsgrot ligt, zoo als reeds boven is gezegd, aan den regter oever der Bode, werd in 1762 na eenen boschbrand ontdekt, doch eerst in 1788 gereinigd en voor het publiek toegankelijk gemaakt, hoewel men zelfs nog tegenwoordig bij het bezoeken eenige voorzigtigheid in acht moet nemen. Zij zou haren naam ontleend hebben aan den *Bielstein*, omdat er op dezen steen menig menschelijk slagtoffer ter eere van den afgod Biel door den bijl der priesters werd geveld. De dampkring is er zoo koud, dat hij voor hen, welke verhit of bezweet zijn, ligt schadelijk zou kunnen worden.

Deze grot is over het algemeen niet zoo indrukwekkend als de vorige, welke grootere gewelven en meerdere ruimte heeft, doch daarentegen is deze rijker aan enkele bijzonderheden. Zij ligt insgelijks in kalkrotsen, is in vijftien vertrekken verdeeld, welke te zamen eene lengte hebben van 940 voeten, heeft als het ware eene tweede

verdieping, en is even rijk aan stalactiten, waarvan vooral het orgel, de troon en de doopvont onze aandacht waardig zijn. Wanneer gij in stille bewondering die kunststukken der natuur aanschouwt, wordt er u door den gids een glas water aangeboden; zooveel de lampen het toelaten, tracht gij te ontdekken uit welke bron hij u dit water heeft weten te verschaffen, en na vruchteloos zoeken wijst hij u met een glimlach op het gelaat naar de doopvont aan den wand der grot en verzoekt u zelf te scheppen. Gij ziet de doopvont wel, maar het water is zoo helder, dat men alle, zelfs de geringste vormen van den druipsteen duidelijk kan zien, en slechts aan de bewegingen, welke er door het indooopen van het glas ontstaan, bemerkt men dat de doopvont geheel en al is gevuld.

Is de natuur in deze beide grotten grootsch en verheven, en brengt zij eenen diepen indruk te weeg, de mensch heeft dien nog weten te verhoogen en te verfijnen. Nu eens plaatst de gids zich op eene verhevenheid en laat zijne luide stem door de gewelven weergalmen, dan eens klinkt er een koraal van mannenstemmen op het oogenblik, dat men dit het minste verwacht. De grootste verrassing echter blijft meestal voor het laatste bespaard. Wonderlijk is men te moede en vreemd is het gevoel, dat er in ons opwelt, wanneer de gids zijn verlichtingstoestel heeft aangestoken en de grot door bengaalsch vuur is verlicht; vroeger zag men een klein gedeelte van dezelve, nu ziet men eene geheele uitgestrektheid met al hare oneffenheden en stalactiten; die roode en blaauwe vlammen, die roode gloed en daarachter die ondoordringbare duisternis brengen een effect te weeg, dat boven alle beschrijving verheven is, en ons met diep ontzag moet vervullen voor Hem, op wiens woord alleen al deze wonderen zijn voortgebracht.

Dr. C. EKAMA.